

**ПИТАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 053 ПСИХОЛОГІЯ
НА ОСНОВІ ЗДОБУТОГО СТУПЕНЯ (ОКР) МОЛОДШОГО СПЕЦІАЛІСТА,
БАКАЛАВРА, СПЕЦІАЛІСТА, МАГІСТРА ТА ДЛЯ ВСТУПНИКІВ, ЯКІ НЕ МЕНШЕ
ОДНОГО РОКУ ЗДОБУВАЮТЬ СТУПІНЬ БАКАЛАВРА**

1. Предмет психології як науки. Структура, завдання та стан сучасної психології. Значення психологічних знань для навчання та виховання дітей, для професійної діяльності.
2. Місце психології у системі наук. Диференціація психології на окремі наукові галузі.
3. Джерела психології як науки. Основні етапи історії психології: школи, концепції, напрями у психології. Історія психологічної думки в Україні.
4. Природа психічного. Мозок і психіка: принципи і загальні механізми зв'язку. Функції психічного та їх представлення (локалізація) у головному мозку.
5. Система і рівні основних форм відображення: фізичне, фізіологічне, психічне. Допсихічні і психічні форми існування матерії. Підходи до визначення субстрату психіки (пан-, біо-, антропо-, нейропсихізм).
6. Поняття про відображення. Розвиток форм відображення у живій та неживій природі. Стадії та рівні розвитку форм психічного відображення (О.М.Леонт'єв, К.Фабрі): біологічно доцільні реакції (подразливість, чутливість, тропізми, таксиси), інстинкти, наслідки, інтелектуальна поведінка.
7. Сутність відмінностей психіки людей від психіки тварин. Природа людської свідомості. Виникнення та розвиток свідомості та її структура. Свідоме і несвідоме в психічній діяльності.
8. Несвідомі психічні процеси: їх фізіологічний та психологічний аналіз.
9. Теоретико-методологічні основи психологічної науки: методологія, методологічні принципи (детермінізм, відображення, єдність психіки і діяльності, розвитку, системно-структурний), методи дослідження. Основні етапи психологічного дослідження.
10. Діяльність як психологічна проблема. Поняття про діяльність як вияв фізичної і психічної активності.
11. Діяльність як фактор розвитку індивіда і становлення людської особистості та індивідуальності. Соціально-психологічний аспект діяльності. Діяльність як психофізіологічний процес: психічні процеси та досвід людини (знання, уміння, навички, звички).
12. Зміст і структура активності і діяльності. Внутрішні і зовнішні компоненти діяльності. Інтеріоризація та екстеріоризація.
13. О.М.Леонт'єв про основні поняття і принципи теорії діяльності.
14. Види та розвиток людської діяльності: спілкування, гра, навчання, праця. Діяльність та психічні процеси. Уміння, навички та звички.
15. поняття особистості у психології. Людина, індивід, особистість, індивідуальність. Особистість як об'єкт і суб'єкт соціальної взаємодії. Основні періоди в історії вивчення та дослідження особистості.
16. Типи теорії особистості: психодинамічні, соціодинамічні, інтеракціоністські, експериментальні, не експериментальні; структурні, динамічні. Природа особистості у психологічних теоріях (описова психологія, фрейдизм і неофрейдизм, гуманістичні теорії, теорія особистісних рис, теорія соціального наслідка, «епігенетична» теорія розвитку особистості Е.Еріксона).
17. Особистість у концепціях вітчизняних психологів (Л.С.Виготський, С.Л.Рубінштейн, А.В.Петровський, О.М.Леонт'єв, Б.Г.Анан'єв, Л.І.Божович, К.К.Платонов, Г.С.Костюк, Т.М.Титаренко, С.Д.Максименко).
18. Склад і структура особистості. Свідоме і несвідоме у структурі особистості. Самосвідомість. «Я-концепція» та її компоненти. Поняття про самооцінку. Рівень домагань.

19. Поняття про спілкування. Засоби спілкування: мова і мовлення у психічному розвитку людини. Невербальні засоби спілкування.
20. Функції спілкування (комунікативна, перцептивна, інтерактивна). Форми спілкування. Стили спілкування.
21. Поняття про групи. Класифікація груп у психології. Рівні соціально-психологічного розвитку груп.
22. Вплив групи на особистість та особистості на групу. Референтні групи й особистість.
23. Типові труднощі міжособистісного спілкування. Поняття конфлікту. Принципи класифікації та шляхи вирішення конфліктних ситуацій.
24. Формування та розвиток особистості. Шляхи, умови, фактори особистісного зростання. Стадії розвитку особистості за Е.Еріксоном.
25. Соціалізація та індивідуалізація особистості. Міжособистісні стосунки як основа соціалізації особистості.
26. Психологія пізнавальної діяльності: основні принципи. Відчуття як первинна форма орієнтування організму в довкіллі. Фізіологічна основа відчуттів (органи чуття, аналізатори, рецептори).
27. Загальні закономірності відчуттів. Пороги чутливості (абсолютний, розрізнення (диференційний). Психофізика відчуттів (Г.Фехнер, константа Вебера-Фехнера). Сенсорна адаптація. Синестезія і сенсibiliзація органів відчуттів.
28. Властивості відчуттів: якість, інтенсивність, тривалість, просторова локалізація. Феноменологія відчуттів: інтроцептивні, екстероцептивні, пропріоцептивні відчуття. Субсенсорні відчуття.
29. Поняття про сприймання. Природа сприймання. Процес сприймання: фізика, фізіологія, психологія. Механізм побудови перцептивного образу.
30. Феноменологія сприймання. Організація сприймання: сприймання форми і нервова система. Фігура і фон. Сприймання руху (стробоскопія), простору, часу, відчуття тіла. Основні детермінанти сприймання глибини. Ілюзії сприймання.
31. Загальні властивості та індивідуальні особливості сприймання: предметність, асиміляція, цілісність, константність сприймання: розмірів, форми, яскравості. Аперцепція. Ілюзії, галюцинації та їх причини.
32. Психологія пам'яті. Функції пам'яті. Індивідуальні відмінності пам'яті у людей. Теорії та закони пам'яті: асоціативна, гештальттеорія, смислова, психоаналітична, діяльнісна (Л.С.Виготський, О.М.Леонтьєв). Формування та розвиток пам'яті (концепції П.П.Блонського та Л.С.Виготського).
33. Класифікація та види пам'яті (за часом збереження матеріалу, за переважаючим аналізатором, за змістом, за участю волі). Процеси і закономірності пам'яті.
34. Природа та види мислення. Зв'язок мислення з мовою, мовленням та чуттєвим пізнанням людини. Функціонально-операційна сторона мислення Мислительні дії та операції (порівняння, аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, конкретизація, класифікація, систематизація). Логічні форми мислення.
35. Класифікація та види мислення (за змістом; залежно від змісту завдань, до розв'язання яких воно застосовується; за характером завдань; за ступенем новизни і оригінальності). Інтелектуальні відмінності у мисленні людини.
36. Мислення як діяльність: процес розв'язування задач. Проблемна ситуація і задача. Поняття інтелекту. Штучний інтелект.
37. Теорії мислення в психології: логічна теорія (С.Л.Рубінштейн), діяльнісна теорія (О.М.Леонтьєв, П.Я.Гальперін). Розвиток мислення. Концепція дитячого інтелекту (за Ж.Піаже), теорія поетапного формування розумових дій (П.Я.Гальперін). Дослідження формування понять (концепція Л.С.Виготського).
38. Поняття про уяву як вищий пізнавальний процес. Фізіологічна основа уяви. Функції уяви. Функції уяви.

39. Процеси, основні прийоми створення образів уяви (акцентування, гіперболізація, аглютинація, типізація, схематизація, аналогія). Класифікація та види уяви.
40. Індивідуальні особливості уяви. Уява та органічні процеси. Уява та творчість. Роль уяви у різних видах діяльності.
41. Поняття про мову і мовлення. Генетична основа мови. Функції мови. Анатомо-фізіологічні механізми мовлення. А.Р.Лурія про функціональні блоки і центри мови. Види мовлення. Розвиток мовлення у дітей (Л.С.Виготський, Ж.Піаже). Мова і мислення.
42. Увага, об'єктивація і установка людини. Психологічні теорії уваги: Т.Рібо, Д.У.Узнадзе. Функції та види уваги. Розвиток уваги (концепція Л.С.Виготського).
43. Форми уваги (зовнішня і внутрішня; колективна, групова та індивідуальна). Властивості уваги (спрямованість, зосередженість, стійкість, тривалість, концентрація, інтенсивність, коливання, розподіл, перемикання, обсяг, широта, активність).
44. Поняття про емоції та почуття. Функції емоцій та почуттів. Психологічні теорії емоцій, їхня фізіологічна основа. Види емоцій.
45. Види почуттів. Форми переживання емоцій та почуттів. Розвиток і виховання культури емоцій і почуттів у дітей.
46. Поняття про волю. Ознаки вольової поведінки. Функції волі (спонукальна і гальмівна; спрямовуюча і регулююча). Теорії волі.
47. Природа волі. Історія розвитку уявлень про волю.
48. Воля як вища психічна функція. Вольова регуляція поведінки. Вольові дії. Простий і складний вольовий акт. Основні фази складної вольової дії.
49. Класифікація вольових якостей особистості (первинні, вторинні, третинні вольові якості). Вікові особливості вольової регуляції. Розлади вольових процесів.
50. Емоції. Фізіологія емоцій. Психологічні теорії емоцій: еволюційна (Ч.Дарвін), психоорганічна (Джемса-Ланге, Кеннона-Барда), інформаційна (П.В.Сімонов), когнітивного дисонансу (Л.Фестінгер). Емоції та особистість.
51. Поняття про темперамент як сукупність індивідуальних проявів індивідуальних проявів динаміки психічної діяльності людини. Еволюція уявлень про темперамент. Місце темпераменту у структурі індивідуальних властивостей людини.
52. Фізіологічні основи темпераменту. Тип вищої нервової діяльності і темперамент. Характеристика типів темпераменту (І.П.Павлов, Б.М.Теплов, В.Д.Небиліцин).
53. Особистість і темперамент: проблеми виховання, навчання і професійної діяльності. Темперамент як основа для формування певних особистісних рис людини (вразливість, емоційність, тривожність, імпульсивність тощо).
54. Поняття про характер та його місце у структурі особистості. Природні та соціальні передумови формування характеру.
55. Структура характеру. Провідні риси характеру (емоційно-вольові, когнітивно-пізнавальні (інтелектуальні), морально-ціннісні, мотиваційні).
56. Типологія характерів за Е.Кречмером, У.Шелдоном, Е.Фромом.
57. Поняття про акцентуації характеру. Типи акцентуацій характерів за К.Леонгардом, А.Лічко.
58. Формування характеру. Психофізіологічні та соціальні проблеми психопрофілактики та корекції негативних рис характеру особистості.
59. Здібності та задатки як індивідуально-типологічні відмінності людини (Б.Теплов, А.Анастасі, В.Небиліцин). Природні і соціальні передумови здібностей.
60. Структура здібностей: загальні та спеціальні здібності. Рівні розвитку здібностей: здібності, обдарованість, майстерність, талант, геніальність.
61. Розвиток здібностей. Проблеми формування та розвитку здібностей у дітей різного віку.
62. Психофізіологічні аспекти адаптації організму. Прийоми саморегуляції функціональних станів.

63. Фізіологічні механізми та біологічне значення стресу; вегетативні показники стресу. Характеристика стадій стресу; гормони стресу та адаптації; стрес та дистрес.
64. Поняття про метод, методику, техніку та процедуру психологічного дослідження. Класифікація методів психологічного дослідження.
65. Опитування (анкетування, інтерв'ю) як метод психології : переваги та недоліки методу. Бесіда, її значення в роботі практичного психолога.
66. Тестування як метод психології. Історія виникнення і використання методу. Види тестів. Процедурні аспекти тестування.
67. Спостереження як метод психологічного дослідження. Види спостережень. Вимоги до наукового спостереження.
68. Характеристика проєктивного методу і можливості його використання.